

Tacih stvari bi ne bil smel opustiti, če je sploh bil slovensk, ne pa samo katolišk. Poleg tega pa „Slovenec“ trdi, da se je katoliški shod izrekel za načela shoda slovenskih poslancev dne 20. oktobra 1890. leta. To je pa pač več kakor predrznost. Shod slovenskih poslancev v Ljubljani se je bil izrekel za slovensko vseučilišče, oziroma pravno akademijo v Ljubljani, ali v resolucijah katoliškega shoda smo zastopniki iskali te zahteve. Čitatelji pač sedaj lahko razvidijo, kako je z resnico pri zagovornikih katoliškega shoda. Sklicuje se pa „Slovenec“ zopet na pokojnega Bleiweisa. Kdor je poznal načela očeta slovenskega naroda, ve, da se gospodje pri „Slovenecu“ pač nimajo najmanjše pravice sklicevati nanj, sedaj ko so zatajili celo slovensko vseučilišče, za katerega se je dr. Bleiweis potegoval v besedi in pismu. Sploh se prireditelji katoliškega shoda ne morejo in ne smejo identifikovati z nekdanjo staroslovensko stranko, kateri je bil vodja pokojni Bleiweis. Vsebine našega članka „Narodnost“ pa „Slovenec“ ni priobčil svojim čitateljem, vzlic našemu odločnemu pozivu. Sedaj je jasno, da se boji, da bi njegovi čitatelji ne zvedli vse resnice.

Kranjska gimnazija. — Jako je nas razveselilo, da je baš konservativni klub v deželnem zboru sprožil interpelacijo zaradi kranjske gimnazije in prenapolnjenja ljubljanskih gimnazij. Kakor vidimo, se je res gospod kanonik Klun postavil na čelo tej akciji. Želimo, da bi tudi delo, ki se je začelo v deželnem zboru, se v državnem nadaljevalo. S tem posebno naši konservativci lahko popravijo slab vtis, katerega so napravili s katoliškim shodom, ko so narodno vprašanje nekako postavljali v ozadje. Mi nobenemu nečemo kratiti zasluga, ki jih ima za narod in bomo gotovo z veliko radostjo poročali če se gospod kanonik Klun ali pa gospod Povše oglasi v državnem zboru za slovensko vseučilišče ali pa pravno akademijo v Ljubljani, ali pa za slovenske srednje šole, kakor bi bili tudi z veseljem storili, ko bi se bila za to oglasila že na katoliškem shodu.

Nemčija. — Jako veliko se je pisalo, da cesar Viljem obišče razstavo v Čikagu. Ta vest se sedaj od verodostojne strani ne potrjujejo za resnično. Pričelo se je pa sedaj govoriti o drugem potovanju cesarjevem, namreč o udeležbi lova, kojega priredi vsako leto naš presvitli cesar Fran Jožef na na Štajarskem. Bo se li ta vest obistinila, hoče pokazati bližnja prihodnost. — Vojaška predloga baje pride vendarle v prihodnjem zasedanju na vrsto. Cesar hoče na vsak način, da se aktivna vojska poveča, kar zahteva ravno nova vojaška predloga. Če zbornica predloge ne bo vzprejela, bo cesar isto razpustil. Po vojaški predlogi bi se aktivna vojska povečala za 95.000 mož in bi bilo za 100 milijonov več stroškov.

Srbija. — Nasprotstvo mej liberalci in radikalci je vedno huje. Obe stranki agitujeta strastno. Liberalna vlada postopa brezobzirno. Godé se resni izgredi, katere provzročujeta obe stranki. Radikalci zahtevajo razpisa volitev, liberalci pa nove volitve, bolj ko mogoče zavlačujejo. Boj pri volitvah in potem naj bodo te prej ali slej, bo hud. — Katoliki v Srbiji dobe baje svojega škofa. Mej srbsko vlado in Vatikanom se že vrše pogajanja zaradi ustanovitve škofovskega sedeža v Belemgradu. Dosedaj bili so srbski katoličani pod škofijo dijakovsko, pod Strossmayrom torej. Bode se li pa ta vest tudi kmalu obistinila, o tem je prav dvomiti, kajti razmere v Srbiji so ravno zdaj tako zamotane, da ni verjeti, da bi se Vatikan s srbsko vlado pogajal ravno zdaj o tako važnem vprašanju.

Rusija. — Car Aleksander III. prisustval je zadnje dni jesenskim vojaškim manevrom na ruskem Poljskem. Car se je jako povoljno izrazil o stanju armade. Generalu Gurku, zapovedniku ruskih čet na Poljskem, se je zahvalil in rekel: „Srečen sem, da vidim svojo armado v tako lepem stanu“. — Zdravje ministru vnanih reči, Giers-u, se je zopet na slabeje obrnilo. — V jekaterinoslavski guberniji bili so minole dni

jako resni izgredi. Delavci so se uprli, češ da so zdravniki izumili kolero. Napali so bolnice, požgali več poslopij in ubili 230 ljudij, 100 pa težko ranili. Domače vojaštvo se jim je moralo umakniti in še le vojaki došli od drugod so jih prisilili, da so se udali. — Finančni minister Višnjegradski je stalno odstopil. Njegov naslednik je Witte in namesto tega imenovan je komunikacijskim ministrom Krivošaja.

Anglija. — Radikalni vodja Labouchere se je v pismu adresovanem na nekega odličnega liberalca mej drugim izrazil, da hoče radikalna stranka složno postopati s sedanjim liberalnim ministerstvom, da pa zahteva od ministerstva, da vlada v demokratskem duhu in da se ne sprijazni s trocarsko zvezo. — Umrli je kardinal Howard. Pokojnik rojen bil je l. 1829 in je bil zadnji britanski zastopnik v svetem kolegiju. Angleška sedaj nima nobenega rojaka več kardinala. — Gladstone dela tudi na to, da se tudi za Škotsko izda in uveljavi poseben homerule. Namen Gladstoneov obudil je na Škotskem splošno radost.

Obrtnija.

Bolgarska razstava.

IV.

Nikakor pa ni moč opisati vseh ženskih noš. Krila so jako različnih barv. Poleg tega pa ženske navadno nosijo jopiče z rokavi ali pa tudi brez rokavov. Vsaka bolgarska kmetska žena ali pa devojka pa ima težek predpasnik (prestilka), ki je jako lepo pisan. Okrog pasu imajo pasove usnjene ali volnene. Poslednji se modri ali pa rudeči, včasih pa tudi s srebrom pokriti. Ti pasovi imajo kovinske, včasih celo srebrne zaponke. Na glavi nosijo žene jednobarvaste, dekleta pa mnogobarvaste robce (krpe) ali pa hodijo gologlava. V Rodopskih gorah ženske nosijo bele fese in čeznje pa bele robce, v nekaterih krajih v Južni Bolgariji pa bele turbane. Mnogo drže Bolgarke na lišp. Uhani, raznovrstne koralde, steklene kroglice, pa tudi denarji, zlati in srebrni, kovinske zapestnice so stvari, s katerimi se lišpajo Bolgarke. Barva ženske obleke je jako različna. V Lompalanki so ženske belo, v Srednji gori črno, v Rodopskih gorah modro in pri Kestendilu pa zeleno napravljene. Predpasniki in pasovi so največ rudeči.

Po zimi nosijo Bolgari in Bolgarke kožuhe razne dolgosti. Iz povedanega je razvidno, da je razstava bolgarskih noš jako zanimiva, tembolj zanimiva je pa, ker je vse to, kar vidiš v tej stroki tukaj doma narejeno. Dosedaj so Bolgari za obleko le malokatero stvar dobivali iz inozemstva. Da je pa bilo mogoče v tem oziru dospeti do kake popolnosti, so v vseh okrajih delovale posebne komisije. Narod sam se je povsod za razstavo jako zanimal, dobro vedoč, da gre za njegovo veljavo. Ves razstavini prostor obsega 80.600 m². Glavni pavilijon ima pod seboj 2.500 m². Potem pa imajo posamični okraji svoje pavilijone. Posebno lepi so pavilijoni sofijski, varnenski, tatarpazardski, ruščuški, karlovski, stanimaški in slivenski. Vseh poslopij je 43. Razstavljavec iz vse Bolgarije je 5664. Zastopani so vsi okraji. Največ razstavljalcev se je oglasilo iz plovdivskega okraja, namreč

715, potem pa iz tatarpazardskega 594, najmanj pa iz razgradskega 36. Po vsej deželi se za razstavo jako zanimajo. Kakor se govori, pride iz vsake občine nekaj mož ogledat razstavo. Bolgari, kot praktičen narod, pa razstave ne zmatrajo le za kako veliko zabavo, temveč se od nje res hočejo kaj naučiti. Zatorej lahko rečemo, da se ž njo začenja za Bolgarijo nova kulturna doba.

Obrtnijske raznoterosti.

Kako se da biserom lesk? Bisere, ki so vsled nošnje izgubili lesk, kuhaj 15 do 20 minut v mleku, kateremu si dodal nekaj spršenega mila. Potem bisere izplakni v sveži vodi in jih obriši z belim mehkim robcem. Tako dobe lesk, in se ne ločijo več od novega blaga.

Konjsko žimo očistiš, če je kuhaš v vodi, kateri si pridejal potošlja (pepelike), pri čemer jo moraš s palico dobro obračati. Potem jo pa spiraj na rešetu s čisto vodo in dobro osuši.

Kmetijstvo.

Črtice za čebelarje.

V.

V starem satovji se pa semtrja pokažejo različni majhni črvički. S tem, da naredo mnogo lukenj, pospešujejo plesen in posušenje satja. Teh različnih črvičkov večkrat tudi mnogo opaziš v razsipini. Proti tem sovražnikom je najboljši pomočnik snažnost v panjih in pa to, da skrbimo, da čebele nemajo prestarega satovja.

Krastače, martinčki in kušarji pojedjo tudi mnogo čebel, ako onemogle padejo na tla. Pa tudi okrog ulnjaka se rade klatijo, da pograbiyo kako z medom obloženo čebelo, kadar malo počiva. Čebelar naj torej pazi, da se mu taki nepovabljeni gostje ne naselijo kje blizu ulnjaka ali celo v ulnjaku in ne skrivajo pod panjevi.

Tudi mej ptiči imajo čebele mnogo sovražnikov. Muhar (laška penica) se rad vsede na kak kol ali drevesno vejo blizu ulnjaka in v zraku ulovi kako čebelo. K sreči za čebelarje je pa ta tica jako boječa in se lahko odpod.

Neprijetni gostje za čebelarje so žolne in senice. Po letu, ko imajo druge hrane, ne pridejo k ulnjakom, pač po zimi, kadar kljujejo na panjeve in s tem mej čebelami prouzročujejo veliko vznemirjenost. Vsako čebelo katero to kljubovanje privabi iz panja, hitro pohlastajo. Ker so pa senice in žolne jako koristne ptice za kmetovalca, jih tudi čebelar ne sme pobijati, temveč naj po zimi z deskami, s cunjami ali kake drugače panjeve zagradi in zabije, da tiči ne morejo blizu. Žoln in senic pobijati, pa čebelar že zaradi tega tudi ne sme, ker so v drugem oziru njemu koristne. Pobero mnogo majhnega mrčesa, in s tem pripomorejo, da rastline lepše cveto in imajo torej čebele boljšo hrano. Koristi kmetovalca in čebelarja torej tudi tukaj niso nasprotne.

Dolže pa tudi tašico, pastaričico, lastavico, vrabca in penico, da polove mnogo čebel, posebno pomladi, dokler

še ni drugih mrčesov. Stvar pa vendar ni še popolnoma dognana. Škoda, katero napravijo ti tiči, pač tudi ne bode posebno velika. Ker so pa ti tiči jako koristni kmetijstvu, jih čebelar pač ne bode pobijal. Ko bi teh tičkov ne bilo, bi gosenice objele vse rastline in potem bi tudi za čebelarja bila slaba.

Neprizanesljivo naj pa čebelar preganja srakoperja, ki se tudi rad naseli blizu ulnjaka. Ta ropar ne polovi le toliko čebel, kolikor jih more pojesti, temveč jih tudi sit lovi in natika na suhe vejice. Blizu ulnjaka ga torej ni trpeti, še manj pa pustiti, da bi v takem kraju napravil svoje gnezdo. Tako smo sedaj ob kratkem opisali razne sovražnike čebel med živalstvom. Sicer jih je še več, ali bi bilo preobširno, ko bi hoteli vse natančno opisati, mnogi pa tudi še niso tako natančno znani. Pričakujemo pa, da bode tudi ta opis nekaj koristil našim čebelarjem.

Kmetijske raznoterosti.

Umetna barva ptic. Dr. Samerman se je mnogo pečal s tem, kako krma vpliva na barvo ptic. Prepričal se je, da bele kure dobé rudečo barvo, ako se jim daje kajenskega popra. Kure dobe celo rudeča jajca. Ko je pa te kure krmil s tako imenovano „rudečo korenino“, so pa dobile vijolčnato barvo.

Kdaj naj se seka les? Listnate lesove je najbolje sekati pozimi, to je že davno dognano. Smrekov les je pa bolje po leti posekan. Hitreje se posuši in manj se ga loti črv.

Poučni in zabavni del.

Potopisne črte.

Iz Ljubljane v Ljubljano.

Spisuje Jos. Levičnik.

(Dalje.)

Po moji precej dolgi pomudbi v prvostolnici, v katero sem prišel skozi vežo knezo-nadžkofijske palače in cerkvena stranska vrata, zapustil sem svetišče skozi glavni kamniti portal, ki nosi na zunanji strani znamenja in kiparije visoke starosti. Po prostoru okoli cerkve je ležalo mnogo nakupičenega rezanega kamna, ki je bil namenjen za nadaljevanje cerkvenih poprav in dozidarij. Stopivši skozi vrata starodavne utrdbe, ki opasuje dozdaš še prvostolnico, nahajal sem se na kaptolskem trgu, ki je podolgast in jako prostoren. On je osredok kaptolskega mesta, t. j. najstarejšega zagrebškega oddelka, ki je bil v XVI. veku obdan z visokim in močnim obzidjem. Skozi troje vrata, ki so bila razrušena še le l. 1850—1885, prihajalo se je v ta mestni oddelek. Najlepši kinč tega trga je krasni Marijini spominek, ki je postavljen nasproti vhodu, ki vodi skozi vtrdbeno ozidje proti prvostolnici. Umetno zgotovljeni bronasti Marijini kip, (delo že imenovanega slavnega umetnika Fernkorn-a) je postavljen na visokem šibkem stebru iz nabrežinskega marmeljna; čvetera alegorične skupine ob podnožju pa so delo profesorja Pönniger-ja, naslednika Fernkornovega